

La reforma laboral: Quelcom que no funciona però no es vol canviar (2).

L'altre aspecte que probablement necessita d'una profunda reforma és el de la negociació col·lectiva. Espanya és una de les economies (com França), en les que la densitat sindical és més reduïda, si bé la cobertura de la negociació col·lectiva és de les més elevades. D'aquesta forma, Espanya, té una de les més grans diferències entre el número de participants actius en la negociació i els que es veuen afectats per aquesta.

L'inconvenient és que hi ha col·lectius de treballadors (temporals, parats, etc) i empreses (petites) que no estan suficientment representades en la negociació, per la qual cosa el resultat de la negociació masses vegades ignora les seves circumstàncies. Endemés, la possibilitat de despenjar-se del conveni sol ser tan restrictiva que ho fa pràcticament impossible (per exemple, increments del conveni de la construcció de Barcelona en anys de plena crisi: (2007) 4,2%, (2008) 3,5%, (2009) 3,5%.

Aquest disseny de negociació col·lectiva fa que els salaris a Espanya es caracteritzen per un excés de rigidesa que impossibilita el seu ajust en moments de crisi, perquè solen presentar nul·la sensibilitat a les condicions econòmiques i, en canvi, un elevat grau d'indiciació a la inflació passada. Conseqüència d'això, la capacitat de les empreses espanyoles d'ajustar els seus costos és molt més reduïda que la que s'observa en altres països i no incorpora altres elements de correlació amb la productivitat. Això fa que s'observi a Espanya una de les correlacions més reduïdes entre els augments de salaris reals i la productivitat total.

Diferents països europeus han introduït reformes rellevants en els seus mercats de treball per millorar la seva competitivitat. Aquestes reformes han tendit a augmentar la flexibilitat de les empreses davant de situacions adverses, sense necessitat de recórrer a l'acomiadament o rescissió del contracte.

Alemanya és el país que més profundament i globalment ha transformat la seva legislació laboral i el sistema de protecció social en els últims anys a través de les seves reformes Hartz, implementades entre 2003-2005. També Àustria dins l'any 2002 va implementar un interessant canvi a la legislatura del sistema de costos d'acomiadament. Les taxes d'atur en aquests països són moderades i en el cas austríac no arriba al 4%.

Segui com sigui, no hi ha dubte que Espanya té un dels mercats de treball més rígids i això implica un greu problema: que més del 18% de la seva població activa estigui a l'atur i que les empreses no puguin afrontar els costos que implica ajustar el factor treball i hagin finalment d'endeutar-se

considerablement o acudir al concurs de creditors.

Aqueste deures fa molts anys que els tenim pendents, però per l'especial paper que tenen els sindicats a Espanya han estat sempre ajornats o les reformes han estat tímides i no s'ha afrontat el problema des de l'arrel.

Avui es donen circumstàncies especials: Els mercats financers ens estan requerint reformes serioses, petició a la que s'està sumant el Fons Monetari Internacional i la UE.

La Reforma laboral finalment s'ha portat a terme pel Govern amb la promulgació del Reial Decret 10/2010 de 16 de juny amb mesures urgents per la reforma del mercat de treball.

En l'exposició de motius del Reial Decret es manifesta que les mesures incloses en el mateix es dirigeixen a aconseguir tres objectius fonamentals:

El primer, reduir la dualitat del nostre mercat laboral, impulsant l'ocupació estable i de qualitat en línia amb els requeriments d'un creixement més equilibrat i sostenible.

En segon lloc, reforçar els instruments de flexibilitat interna en el desenvolupament de les relacions laborals i, en particular, las mesures de reducció temporal de jornada, com un mecanisme que permeti el manteniment de l'ocupació durant situacions de crisi econòmica, reduint el recurs a les extincions de contractes i oferint mecanismes alternatius més sans que la contracció temporal per afavorir l'adaptabilitat de les empreses.

I en tercer lloc, elevar les oportunitats de les persones empleades, amb particular atenció als joves, reordenant per això la política de bonificacions a la contractació indefinida per fer-la més eficient, fent més atractius per empreses i treballadors els contractes formatius i millorant els mecanismes d'intermediació financera.

Com es pot comprovar, excepte el diagnòstic de la dualitat del mercat, poc coincidim amb el decret en quins són realment els factors claus a reformar.

JOAN DIAZ JOSE

Economista
Auditor de Comptes
Director General de
JDA Assessors Consultors
Professionals

LA COLUMNA DEL LECTOR

Trabajo de oposición

A los ciudadanos les fascina que la oposición ejerza de oposición porque, entre otras cosas, muchos de ellos cuando votan lo hacen pensando en situarse directamente en la oposición y si la oposición elegida no ejerce como tal, les decepciona una barbaridad. A veces parece que a la oposición le cuesta actuar, es como si existiera algún condicionante que la retuviera o que sufriera un freudiano complejo de inferioridad. La oposición ha de ser una oposición que vaya más allá de hacer ver al gobierno que una baldosa de la acera se mueve cuando un ciudadano pone el pie encima de ella. La oposición ha de penetrar hasta el tuétano del hueso, escarbar en el intrínquil ejecutivo-ideológico-filosófico del gobierno. Es subyugante que lo haga. La oposición debe romper los moldes preconcebidos que favorecen la consecución de la mayoría y puntualizar aquellos aspectos que los ciudadanos sólo intuyen o perciben. La oposición ha de averiguar los usos y costumbres de la acción de gobierno, porque quírase o no, niéguese o no, un gobierno demasiado prolongado configura vicios que siempre acaban perjudicando al gobernado. El ciudadano ha de conocer las estrategias in itinere hacia una nueva legislatura. La ciudad ahora aguarda expectante que la oposición dé a conocer con prontitud las respuestas por escrito comprometidas por el alcalde. ¿Por qué las preguntas no fueron contestadas dentro del marco institucional que es un pleno municipal? La Ley de Bases de Régimen Local dice que todos los grupos podrán participar en la formulación de ruegos y preguntas, pero no establece que las preguntas hayan de contestarse en el acto, lo más lógico es interpretar que ha de ser así, aunque sólo fuera con un simple "no lo sé, lo investigaré para el próximo pleno", al fin y al cabo quien gobierna no tiene por qué saberlo todo, superman es un señor ficticio. Es importante que la oposición tenga claro que el ciudadano es muy vulnerable ante el poder y, en consecuencia, es función de la oposición atenuar esa vulnerabilidad. La oposición ha de conseguir que el ciudadano también se interese por lo que no se ve. Ha de ser misión de la oposición educar políticamente al ciudadano.

M. RIERA